

Metakognitif Eğitim (MCT)

Hemen Sonuca Atlamak I

Türkçeye çeviren: Esra Cesur

© Moritz & Woodward, 12 | 23

www.uke.de/mct

Hemen Sonuca Atlamak

- Bazen çevremizdeki çok karmaşık bilgiler ışığında hızlı kararlara varırız.

Hemen Sonuca Atlamak

- Bazen çevremizdeki çok karmaşık bilgiler ışığında hızlı kararlara varırız.
- Bazen, 100 % kanıtımız olmadan karar veririz.

Hemen Sonuca Atlamak

- Bazen çevremizdeki çok karmaşık bilgiler ışığında hızlı kararlara varırız.
- Bazen, 100 % kanıtımız olmadan karar veririz.
- Olumlu bir aralık şu ikisinin arasında bulunmalı:

Hemen Sonuca Atlamak

- Bazen çevremizdeki çok karmaşık bilgiler ışığında hızlı kararlara varırız.
- Bazen, 100 % kanıtımız olmadan karar veririz.
- Olumlu bir aralık şu ikisinin arasında bulunmalı:
  - hızlı karara varmak (**riski:** yanlış karar verebiliriz)

ve

Hemen Sonuca Atlamak

- Bazen çevremizdeki çok karmaşık bilgiler ışığında hızlı kararlara varırız.
  - Bazen, 100 % kanıtımız olmadan karar veririz.
  - Olumlu bir aralık şu ikisinin arasında bulunmalı:
    - hızlı karara varmak (**riski**: yanlış karar verebiliriz)
- ve*
- aşırı isabetli karar vermek (**dezavantajı**: fazla zaman alır).

100% Kanıt olmadan yapılan çıkarımlar

Olay	Açıklama	Haklı mı?
Sabah gök yüzündeki uçan ufak şey?	kuş?	???
Evinizin çevresindeki çamların haşırtısını duydunuz; ve son zamanlarda etrafta hırsızların dolandığı söylenmekte.	hırsız?	???

100% Kanıt olmadan yapılan çıkarımlar

Olay	Açıklama	Haklı mı?
Sabah gök yüzündeki uçan ufak şey?	kuş?	belki – başka birkaç açıklaması daha olabilir (uzaktan kontrol edilebilen araçlar gibi); ancak yanlış bir yorum önemli olmayacaktır
Evinizin çevresindeki çamların haşırtısını duydunuz; ve son zamanlarda etrafta hırsızların dolandığı söylenmekte.	hırsız?	???

100% Kanıt olmadan yapılan çıkarımlar

ssss	Açıklama	Haklı mı?
Sabah gök yüzündeki uçan ufak şey?	kuş?	belki – başka birkaç açıklaması daha olabilir (uzaktan kontrol edilebilen araçlar gibi); ancak yanlış bir yorum önemli olmayacaktır
Evinizin çevresindeki çamların haşirtisini duydunuz; ve son zamanlarda etrafta hırsızların dolandığı söylenmekte	hırsız?	olabilir – fakat olabilecek bir kaç açıklama daha var (mesela, rüzgar ya da kedi de olabilir) – şunu düşünmelisiniz: taş atmak gibi bir aksiyon negatif sonuçlar doğurabilir (komşunuzun evcil hayvanını yaralamak gibi).

Hemen sonuca atlamak «iş başında»

alan	örnek
tarih	???
medya	???

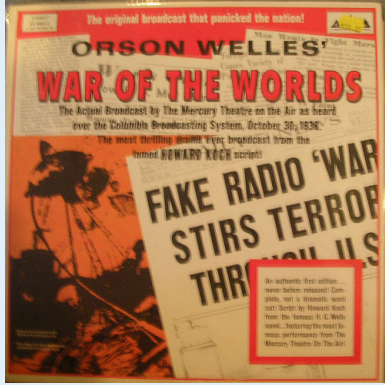

Hemen sonuca atlamak «iş başında»

alan	örnek
tarih	<p>Ortaçağ'daki cadı davaları: Kadınlar genellikle sadece yaşlı oldukları ya da kızıl saçlı oldukları için cadı olmakla suçlanırdı.</p> <p>McCarthy dönemi (ABD, 1950'ler): Liberal fikirlerin ifade edilmesi birçok yanlış suçlamaya (komünist olmak) yol açtı.</p>
medya	???

Hemen sonuca atlamak «iş başında»

alan	örnek
tarih	<p>Ortaçağ'daki cadı davaları: Kadınlar genellikle sadece yaşlı oldukları ya da kızıl saçlı oldukları için cadı olmakla suçlanırdı.</p> <p>McCarthy dönemi (ABD, 1950'ler): Liberal fikirlerin ifade edilmesi birçok yanlış suçlamaya (komünist olmak) yol açtı.</p>
medya	 <p>1938 yılında Orson Welles'in radyo yayını Dünyalar Savaşı, New York'ta kitlesel bir paniğe neden oldu, çünkü birçok dinleyici dünyanın gerçekten uzaylılar tarafından saldırıya uğradığına inanıyordu.</p> <p>Yanlış varsayım: Radyodaki şey gerçek olmalı!</p>

ABD 1 dolarlık banknotunun üzerinde ABD'ye gizli cemiyetlerin sızdığını gösteren herhangi bir ipucu var mı?
– Şehir Efsaneleri–

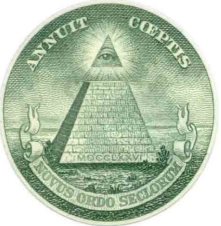

(alternatif bir alıştırma için sunumun sonuna bakınız)

Prematüre akıl yürütme iş başında

ABD 1 dolarlık banknotunun üzerinde ABD'ye gizli cemiyetlerin sızdığını gösteren herhangi bir ipucu var mı?

Ne için	“Kanit”
<ul style="list-style-type: none"> Şekil 1: Arkada farklı semboller 13'er kez gösterilmiştir (örneğin kalkan üzerindeki çizgiler, zeytin yaprakları, oklar). 13 bazen şeytani bir sayı olarak kabul edilir. Şekil 2: Bazı kişiler banknotta aslında George Washington'un değil, gizli bir cemiyetin kurucusu olan Adam Weishaupt'un resmedildiğini iddia etmektedir. Şekil 3: Sağ üstte, bazıları tarafından şeytani bir sembol olarak kabul edilen küçük bir baykuş gizlenmiştir. Şekil 4: Arkadaki piramit bir Masonluk sembolünü temsil ediyor olabilir.	 <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p>

Prematüre akıl yürütme iş başında

ABD 1 dolarlık banknotunun üzerinde ABD'ye gizli cemiyetlerin sızdığını gösteren herhangi bir ipucu var mı?

Buna karşın

- Şekil 1: Başlangıçta 13 ABD eyaleti vardı, dolayısıyla 13 sayısı da buradan gelmektedir!
- Şekil 2: Söylentilerin aksine, Adam Weishaupt ile George Washington arasında belirgin bir benzerlik yoktur!
- Şekil 3: Baykuşun belirli bir sembolik anlamı yoktur, bazen yaramazlığı temsil eder, ancak genellikle bilgeliği temsil eder (örneğin, baykuş birçok yayıncı tarafından bir sembol olarak kullanılır).
- Şekil 4: Üçgen, Hıristiyanlıkta Tanrı'nın her şeyi gören gözünü temsil eder (resim, bir Hıristiyan kilisesindeki vitray pencerenin bir kısmının görüntüsüdür).

“Kanit”

1

2

3

4

Prematüre akıl yürütme

– Şehir Efsaneleri–

ABD 1 dolarlık banknotunda ABD'ye gizli cemiyetlerin sızdığını gösteren herhangi bir ipucu var mı?

Bu şehir efsanesi ve diğer komplo teorileri nasıl ortaya çıktı?

???

Bu şehir efsanesi ve diğer komplo teorileri nasıl ortaya çıktı?

- Genellikle gerçeklerden daha heyecan vericidirler!
- Kontrol edilmesi veya kanıtlanması zor ifadelere dayanmaktadırlar (örneğin Washington'un Weishaupt'a benzediği).
- Alternatif açıklamaları gizlerler (örneğin 13 sembolün tekrar tekrar kullanılmasının 13 orijinal durumla ilgili olduğu gibi).
- Efsaneler bazen bağlamından koparılmış gerçeklere dayanmaktadır. Bu ayrıntıların önemi de büyük ölçüde abartılmaktadır (Washington bir masondu, ancak bu ABD'ye sızıldığı ya da hala sızıldığı anlamına gelmez).
- Masonlar ve diğer konfederasyonlar gizli hareket ettikleri için şüphe uyandırabilirler.
- Fakat: Yaygın inanın aksine masonlar şeytana değil, 'yüce bir varlığa' (örneğin Tanrı, Allah...) inanırlar. Liberal fikirleri takip ederler, ancak 'isyankar' değildirler.

Bu şehir efsanesi ve diğer komplo teorileri nasıl ortaya çıktı?

- Tarihte azınlıkların ve dışlanmışların kontrol edilemeyen felaket olaylarından yanlışlıkla sorumlu tutulduğu çok sayıda örnek vardır. Örneğin, ortaçağda kötü bir hasattan genellikle büyücülük ya da dini azınlıklar sorumlu tutulurdu.
- Bu basit açıklamalar gerginliği ve korkuyu azaltmış ve kontrol yanılması sağlamıştır.

Bunu neden yapıyoruz?

- Araştırmalar, psikozlu birçok kişinin (hepsi değil!) çok az bilgiye dayanarak karar verdiğini göstermektedir.

Bunu neden yapıyoruz?

- Araştırmalar, psikozlu birçok kişinin (hepsi değil!) çok az bilgiye dayanarak karar verdiğini göstermektedir.
- Bu karar verme tarzı kolayca hatalara yol açabilir. Bu nedenle, mevcut tüm bilgileri dikkate alan bir karar verme tarzı kullanmak daha iyidir.

Hızlı sonuca atlamak psikoz sırasında yanlış yorumlamaları nasıl teşvik eder - örnekler

Olay	Psikoz esnasındaki açıklama	Diğer açıklamalar
Hastanedeki ilk gecenizden sonra vücudunuz ağrıyor.	Bir gecede kaçırılmış ve organlarınız alınmış olmalı; gece boyunca başka bir hasta size zarar verdi; vudu.	Rahatsız yatak, gerginlik; yeni bir ortamda rahatsız bir gece geçirmek yaygındır; sinir sıkışması olabilir.
Ayakta ameliyattan sonra size Heparin enjeksiyonları reçete edilir.	Doktorlar sizi zehirli iğnelerle öldürmeyi planlıyor.	Standart tromboz profilaksisi.
Bir arkadaşınıza giderken, kırmızı ışıkta üç kez durmanız gerekiyor.	Tehlikede olduğunuza dair kanıt - birisi size zarar vermek istiyor.	Tamamen tesadüf (aceleniz olduğunda kırmızı ışıkları fark etmeye daha yatkın olursunuz).

Kısa bir kişisel deneyimle katkıda bulunabilecek biri var mı?

Görev (1)

Aşağıda bir dizi resim göreceksiniz. Resmin sadece bir detayı ile başlıyor. Daha sonra başka bir ayrıntı ekleniyor. Bu, resmin tamamı ortaya çıkana kadar devam edecek.

- Göreviniz nesneyi tanımlamak.

Görev (1)

Aşağıda bir dizi resim göreceksiniz. Resmin sadece bir detayı ile başlıyor. Daha sonra başka bir ayrıntı ekleniyor. Bu, resmin tamamı ortaya çıkana kadar devam edecek.

- Göreviniz nesneyi tanımlamak.
- Ne alél-acele ne de çok uzun süre düşünerek karar verin.

Görev (1)

Aşağıda bir dizi resim göreceksiniz. Resmin sadece bir detayı ile başlıyor. Daha sonra başka bir ayrıntı ekleniyor. Bu, resmin tamamı ortaya çıkana kadar devam edecek.

- Göreviniz nesneyi tanımlamak.
- Ne aler-acele ne de çok uzun süre düşünerek karar verin.
- Her bir alternatifin lehinde ve aleyhindeki kanıtları tartışın.

Resim 1

Birkaç alternatif yorum sunulmuştur.

Lütfen grupla birlikte her bir seçeneği ne kadar olası bulduğunuzu ve bir karar verecek kadar kendinize güvenip güvenmediğinizi tartışın.

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- köprü
- sal
- raylar
- bayrak direği
- odun yığını
- boya fırçası

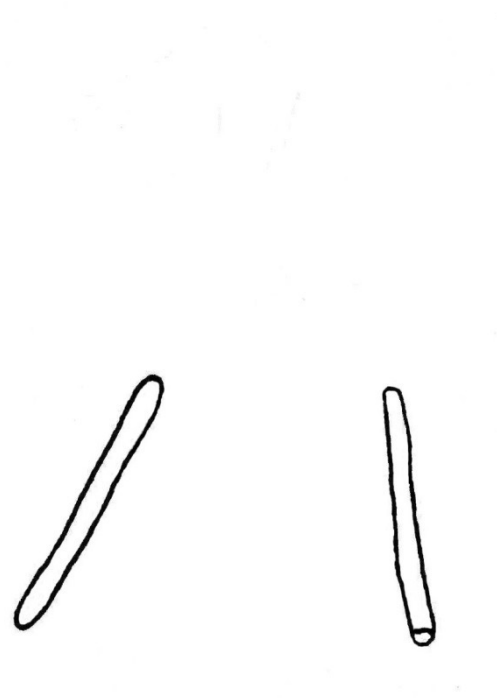
Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- köprü
- sal
- raylar
- bayrak direği
- odun yığını
- boya fırçası

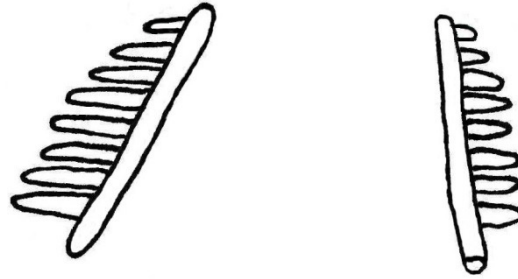
Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- köprü
- sal
- raylar
- bayrak direği
- odun yığını
- boya fırçası

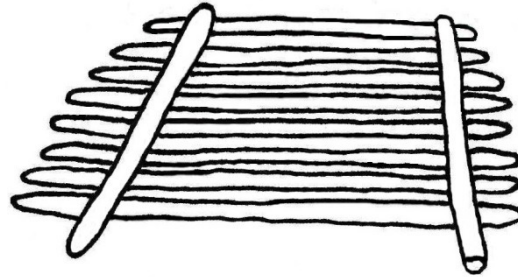
Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- köprü
- sal
- raylar
- bayrak direği
- odun yığını
- boya fırçası

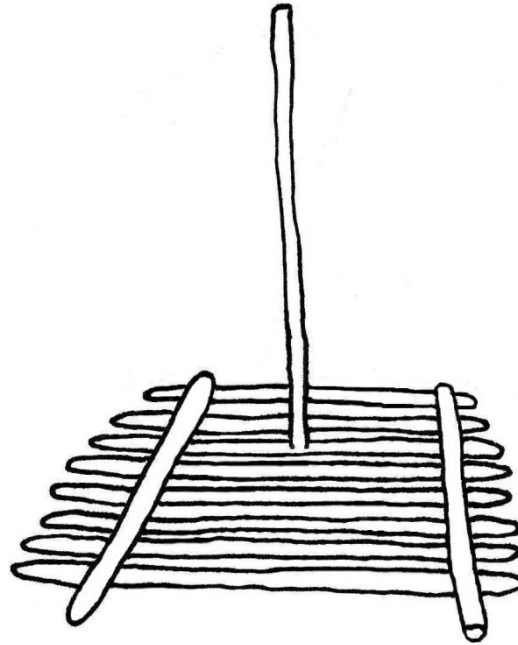
Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- köprü
- sal
- raylar
- bayrak direği
- odun yığını
- boya fırçası

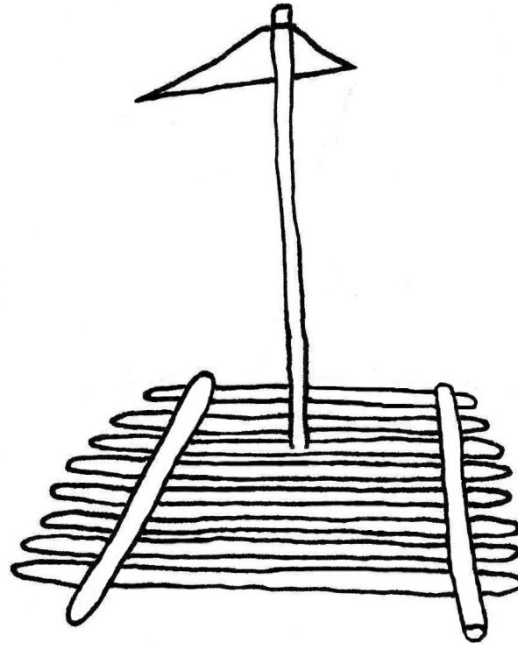
Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- köprü
- sal
- raylar
- bayrak direği
- odun yığını
- boya fırçası

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

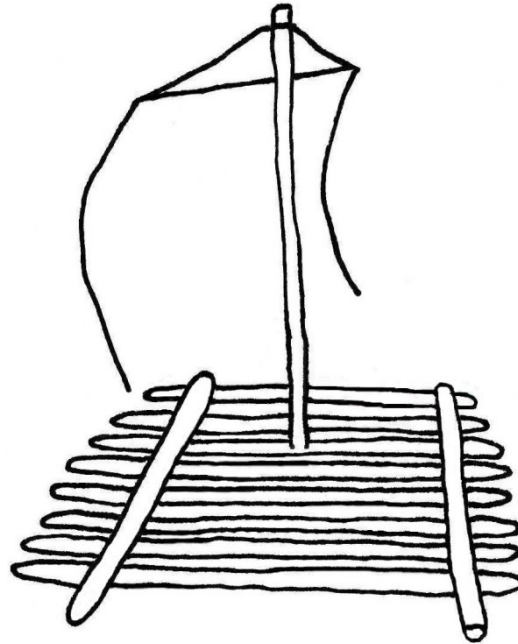
Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- köprü
- sal
- raylar
- bayrak direği
- odun yığını
- boya fırçası

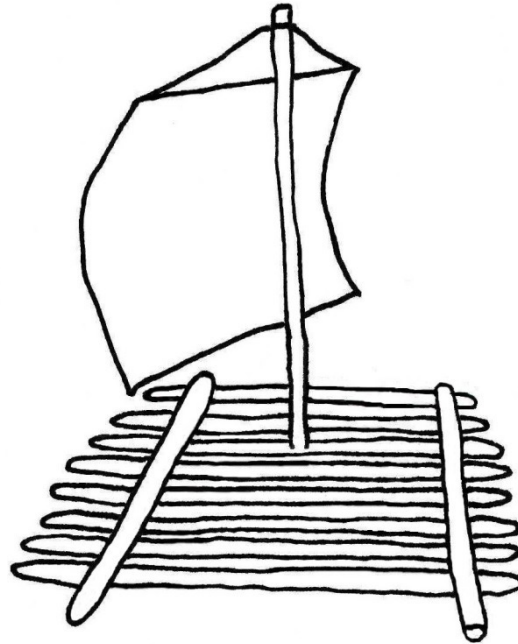
Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- köprü
- sal
- raylar
- bayrak direği
- odun yığını
- boya fırçası

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Resim 2

Burada herhangi bir cevap alternatifi sunulmamıştır. Resim hakkında kendi fikirlerinizi üretmelisiniz. Birkaç alternatif sunmaktan çekinmeyin. Lütfen değerlendirmelerinizi grubunuzda tartışın!

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

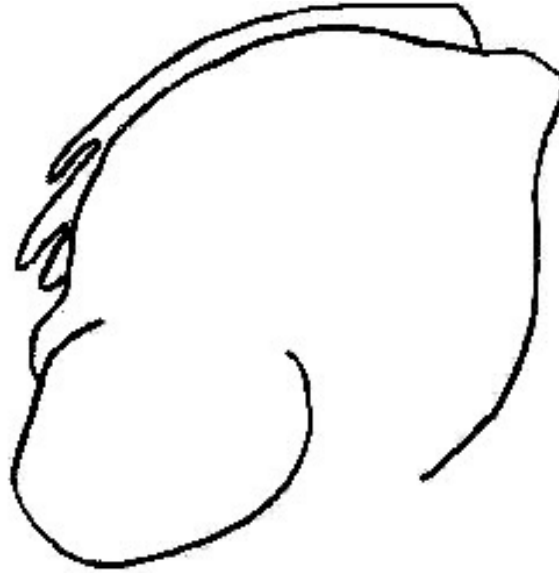

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

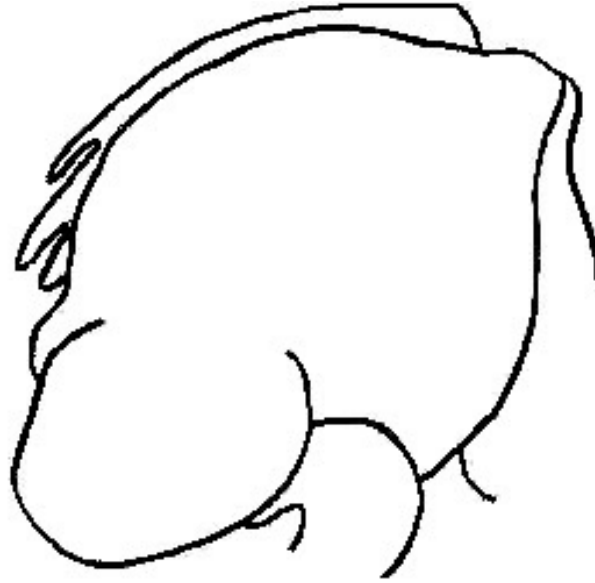

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

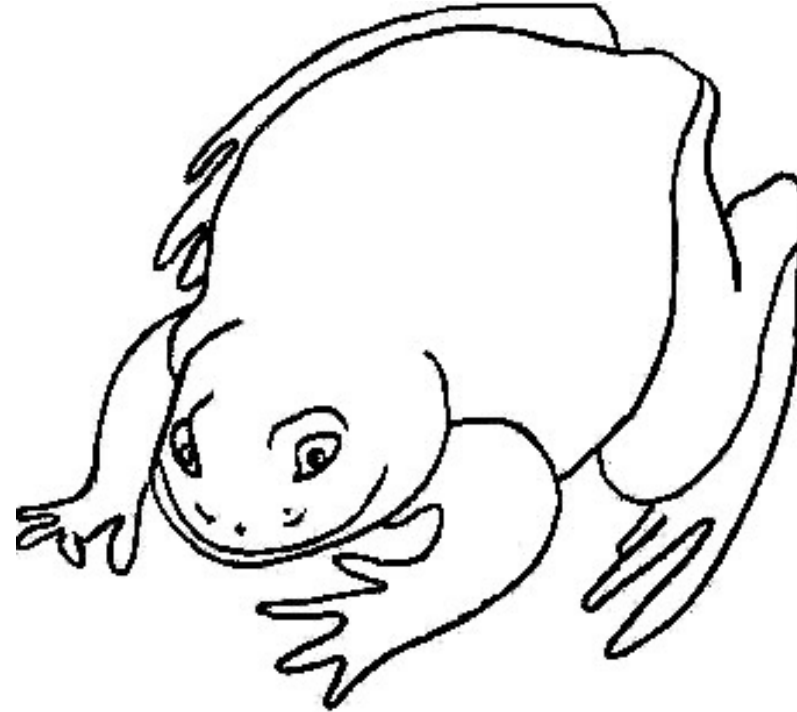

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Resim 3

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- armut
- kadın
- gitar
- keman kılıfı
- anahtar deliđi
- baykuş
- dil
- ampul
- ayak sesleri

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- armut
- kadın
- gitar
- keman kılıfı
- anahtar deliđi
- baykuş
- dil
- ampul
- ayak sesleri

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- armut
- kadın
- gitar
- keman kılıfı
- anahtar deliđi
- baykuş
- dil
- ampul
- ayak sesleri

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- armut
- kadın
- gitar
- keman kılıfı
- anahtar deliđi
- baykuş
- dil
- ampul
- ayak sesleri

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- armut
- kadın
- gitar
- keman kılıfı
- anahtar deliđi
- baykuş
- dil
- ampul
- ayak sesleri

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- armut
- kadın
- gitar
- keman kılıfı
- anahtar deliđi
- baykuş
- dil
- ampul
- ayak sesleri

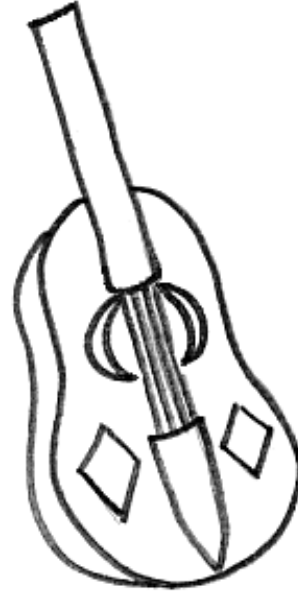
Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- armut
- kadın
- gitar
- keman kılıfı
- anahtar deliđi
- baykuş
- dil
- ampul
- ayak sesleri

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- armut
- kadın
- gitar
- keman kılıfı
- anahtar deliđi
- baykuş
- dil
- ampul
- ayak sesleri

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

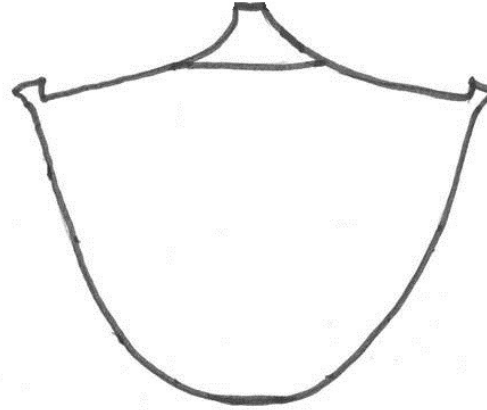

Resim 4

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- kadeh
- derin dekolteli kadın
- kandil
- çadır
- araba
- Armalar
- sihirli lamba
- çaydanlık
- kürek

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- kadeh
- derin dekolteli kadın
- kandil
- çadır
- araba
- Armalar
- sihirli lamba
- çaydanlık
- kürek

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- kadeh
- derin dekolteli kadın
- kandil
- çadır
- araba
- Armalar
- sihirli lamba
- çaydanlık
- kürek

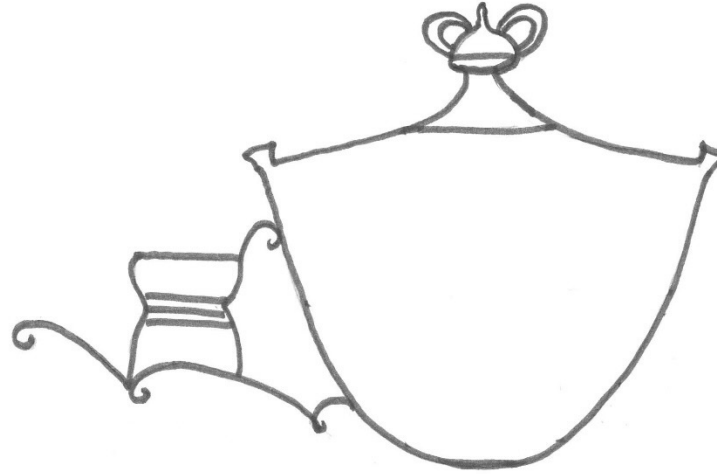
Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- kadeh
- derin dekolteli kadın
- kandil
- çadır
- araba
- Armalar
- sihirli lamba
- çaydanlık
- kürek

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

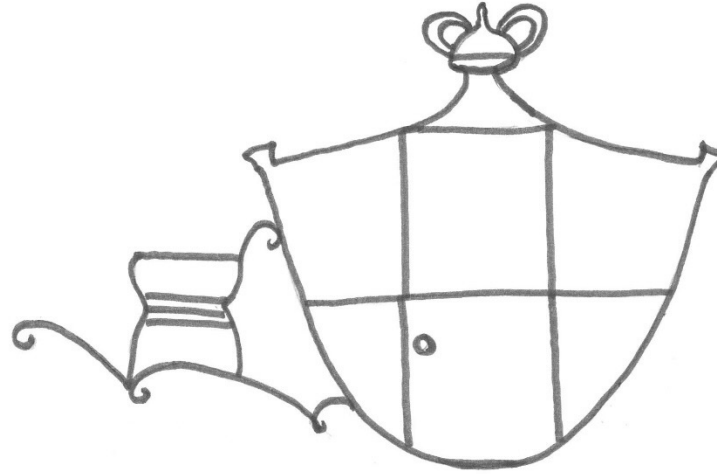
Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- kadeh
- derin dekolteli kadın
- kandil
- çadır
- araba
- Armalar
- sihirli lamba
- çaydanlık
- kürek

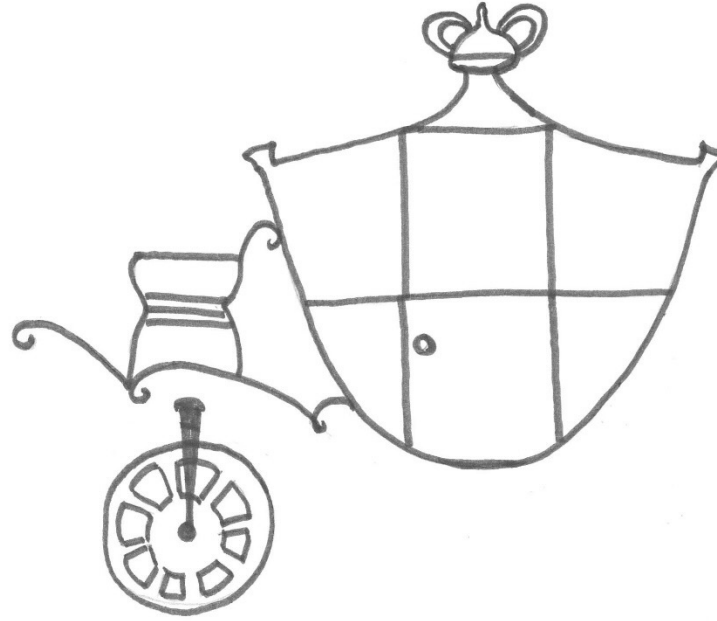
Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- kadeh
- derin dekolteli kadın
- kandil
- çadır
- araba
- Armalar
- sihirli lamba
- çaydanlık
- kürek

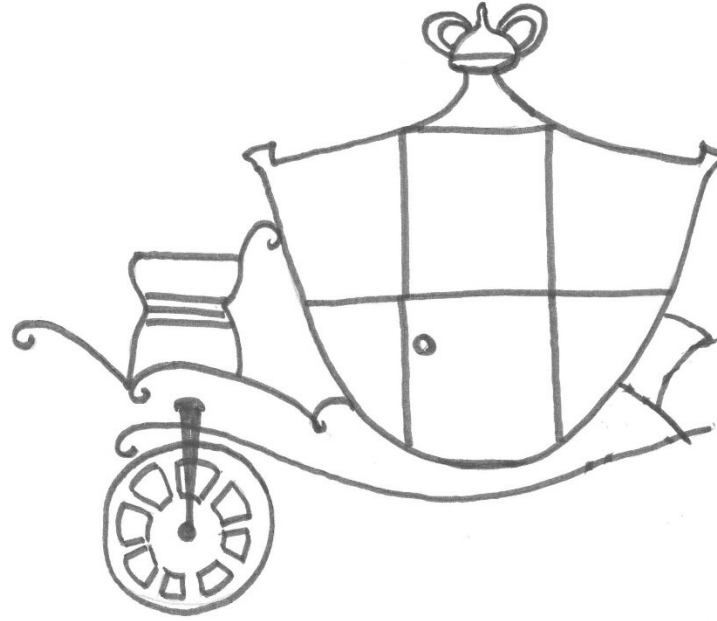
Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- kadeh
- derin dekolteli kadın
- kandil
- çadır
- araba
- Armalar
- sihirli lamba
- çaydanlık
- kürek

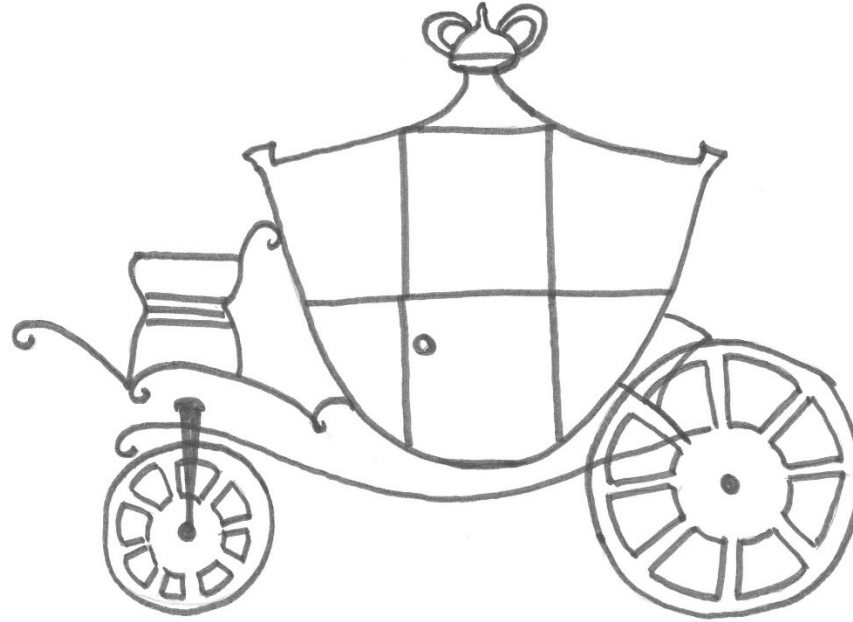
Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- kadeh
- derin dekolteli kadın
- kandil
- çadır
- araba
- Armalar
- sihirli lamba
- çaydanlık
- kürek

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

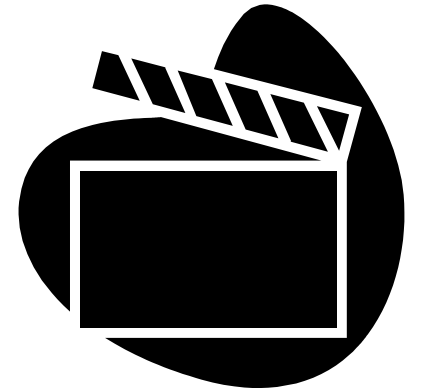
Opsiyonel: Video

Bugünün konusunu ele alan video klip sunumları aşağıdaki web sitesinde mevcuttur:
http://www.uke.de/mct_videos

Videodan sonra, videonun bugünün konusuyla nasıl ilişkili olduğunu tartışabilirsiniz.

[eğitmenler için:

Bazı film klipleri, tüm izleyiciler ve tüm kültürler için uygun olmayabilecek bir dil içermektedir. Lütfen göstermeden önce videoları dikkatlice ön elemeyi geçirin]

Resim 5

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

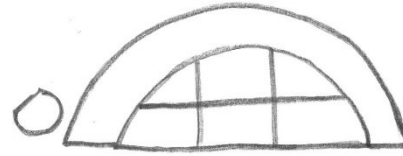

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

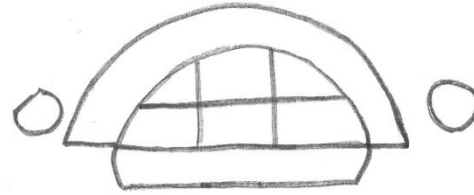
Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

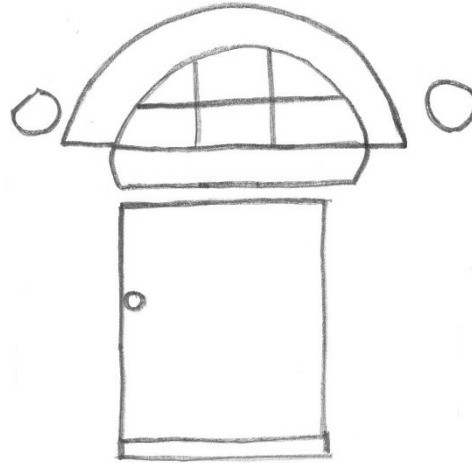

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

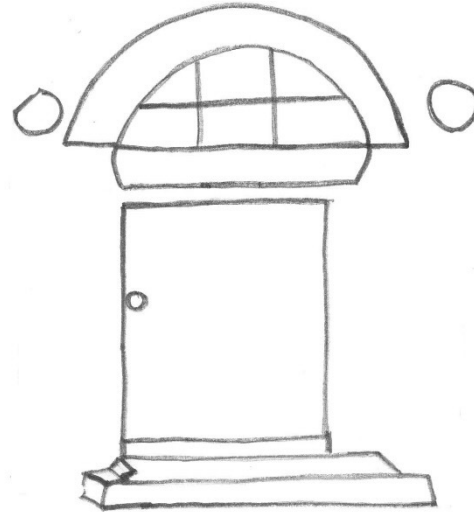

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

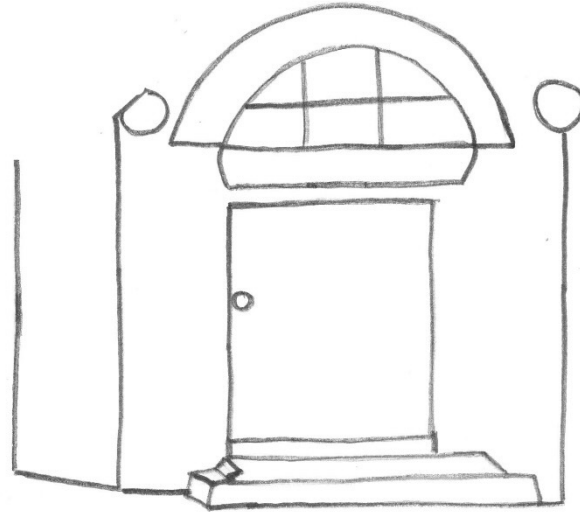

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

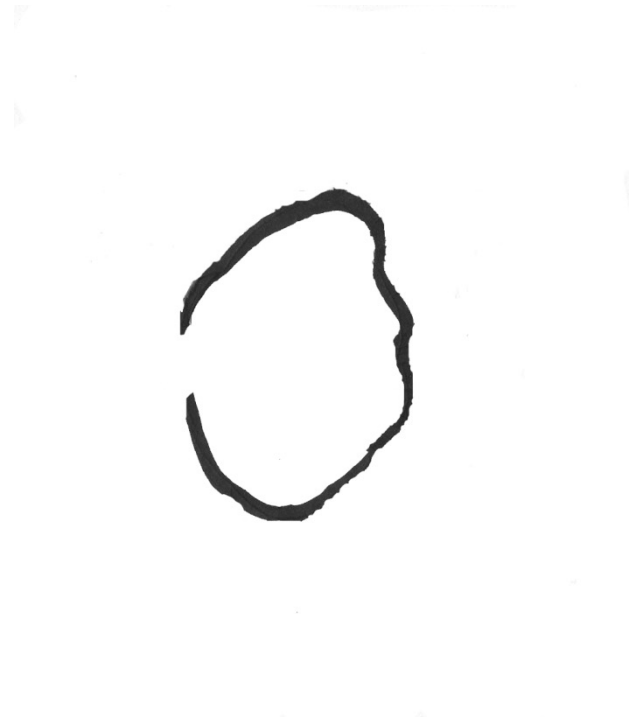

Resim 6

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- patates
- güneş
- balık
- hamamböceği
- TV anteni
- kilolu bir adam
- UFO
- örümcek
- ağaç

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

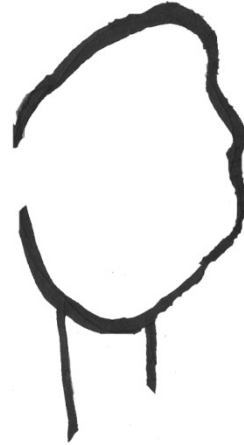
Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- patates
- güneş
- balık
- hamamböceği
- TV anteni
- kilolu bir adam
- UFO
- örümcek
- ağaç

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- patates
- güneş
- balık
- hamamböceği
- TV anteni
- kilolu bir adam
- UFO
- örümcek
- ağaç

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- patates
- güneş
- balık
- hamamböceği
- TV anteni
- kilolu bir adam
- UFO
- örümcek
- ağaç

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- patates
- güneş
- balık
- hamamböceği
- TV anteni
- kilolu bir adam
- UFO
- örümcek
- ağaç

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- patates
- güneş
- balık
- hamamböceği
- TV anteni
- kilolu bir adam
- UFO
- örümcek
- ağaç

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- patates
- güneş
- balık
- hamamböceği
- TV anteni
- kilolu bir adam
- UFO
- örümcek
- ağaç

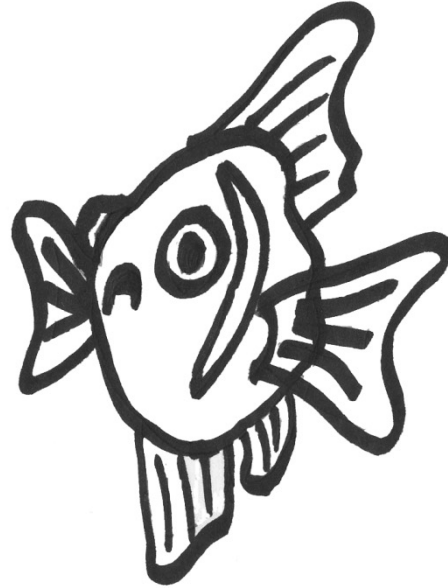
Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

- patates
- güneş
- balık
- hamamböceği
- TV anteni
- kilolu bir adam
- UFO
- örümcek
- ağaç

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Resim 7

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

Bu resimde ne sunuluyor olabilir?

Kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Henüz bir karar vermediniz mi?

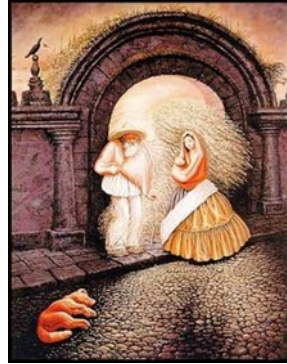

Görev 2:

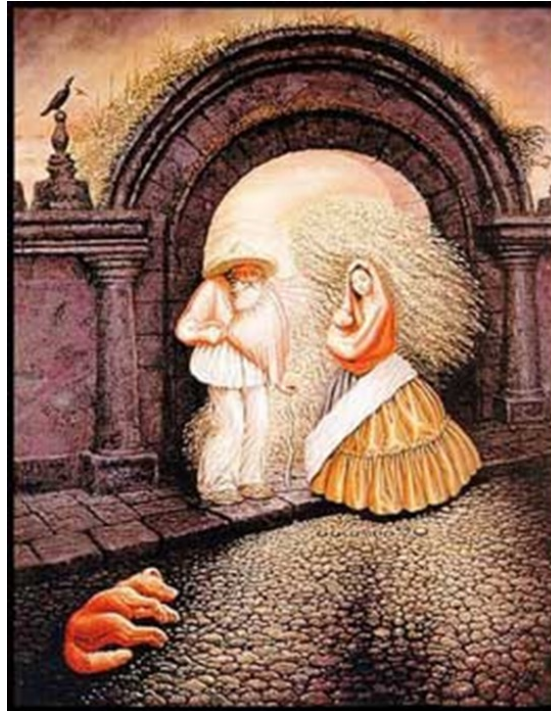

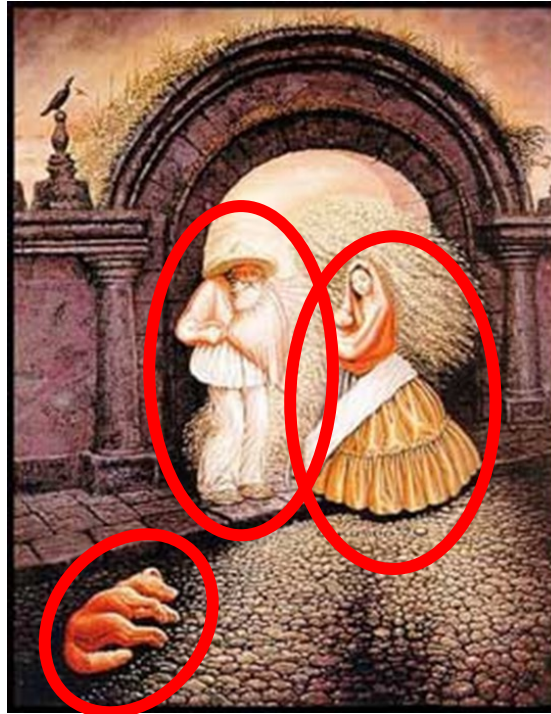
Ne görüyorsunuz?

Şimdi ne görüyorsunuz?

Acele kararlar her zaman hataya yol açmaz, ancak bazen hikayenin sadece yarısını anlatır!

Acele kararlar her zaman hataya yol açmaz, ancak bazen hikayenin sadece yarısını anlatır!

Aşağıdaki resimlerdeki tüm detayları/şekilleri keşfetmeye çalışın!

Kadın mı yoksa saksafon çalan biri mi?

Ördek mi yoksa tavşan mı?

İnsan yüzü mü yoksa bir binici mi?

İsa mı yoksa çarmıha gerilme mi?

Meryem Ana mı yoksa Harp çalan bir peri mi?

Gündelik hayata aktarın

Öğrenme hedefleri:

- Son slaytlar, hızlı kararların hatalara yol açabileceğini ve genellikle sadece "gerçeğin yarısının" fark edildiğini göstermektedir.

Gündelik hayata aktarın

Öğrenme hedefleri:

- Son slaytlar, hızlı kararların hatalara yol açabileceğini ve genellikle sadece "gerçeğin yarısının" fark edildiğini göstermektedir.
- Bu nedenle **mümkün olduğunca çok bilgi edinin** ve özellikle de kararlar hayati önem taşıyorsa veya dramatik sonuçlar doğuracaksa başkalarıyla görüş alışverişinde bulunun (örneğin komşunuzun sizi takip ettiğini hissetmek → varsayılan düşmanlara saldırmayın!)

Gündelik hayata aktarın

Öğrenme hedefleri:

- Son slaytlar, hızlı kararların hatalara yol açabileceğini ve genellikle sadece "gerçeğin yarısının" fark edildiğini göstermektedir.
- Bu nedenle **mümkün olduğunca çok bilgi edinin** ve özellikle de kararlar hayati önem taşıyorsa veya dramatik sonuçlar doğuracaksa başkalarıyla görüş alışverişinde bulunun (örneğin komşunuzun sizi takip ettiğini hissetmek → varsayılan düşmanlara saldırmayın!)
- Daha az öneme sahip olaylar için de hızlı karar verebiliriz (örneğin bir yoğurt markası veya kek çeşidi seçmek, piyango numaralarını seçmek).

Gündelik hayata aktarın

Öğrenme hedefleri:

- Son slaytlar, hızlı kararların hatalara yol açabileceğini ve genellikle sadece "gerçeğin yarısının" fark edildiğini göstermektedir.
- Bu nedenle **mümkün olduğunca çok bilgi edinin** ve özellikle de kararlar hayati önem taşıyorsa veya dramatik sonuçlar doğuracaksa başkalarıyla görüş alışverişinde bulunun (örneğin komşunuzun sizi takip ettiğini hissetmek → varsayılan düşmanlara saldırmayın!)
- Daha az öneme sahip olaylar için de hızlı karar verebiliriz (örneğin bir yoğurt markası veya kek çeşidi seçmek, piyango numaralarını seçmek).
- Hata yapmak insani bir şeydir - yanılma olasılığına hazırlıklı olun. Önemli kararları sağlam gerçeklere dayandırın.

Gündelik hayata aktarın

Öğrenme hedefleri:

- Son slaytlar, hızlı kararların hatalara yol açabileceğini ve genellikle sadece "gerçeğin yarısının" fark edildiğini göstermektedir.
- Bu nedenle **mümkün olduğunca çok bilgi edinin** ve özellikle de kararlar hayati önem taşıyorsa veya dramatik sonuçlar doğuracaksa başkalarıyla görüş alışverişinde bulunun (örneğin komşunuzun sizi takip ettiğini hissetmek → varsayılan düşmanlara saldırmayın!)
- Daha az öneme sahip olaylar için de hızlı karar verebiliriz (örneğin bir yoğurt markası veya kek çeşidi seçmek, piyango numaralarını seçmek).
- Hata yapmak insani bir şeydir - yanılma olasılığına hazırlıklı olun. Önemli kararları sağlam gerçeklere dayandırın.
- Sadece tahminler "kötü danışmanlardır". Her zaman yanlış bir kararın sonuçlarını göz önünde bulundurun.

Bunun psikozla ne ilgisi var?

Psikozu olan birçok kişi (herkes değil!) hemen sonuca atlama ve katı yargılar oluşturma eğilimindedir.

Bunun psikozla ne ilgisi var?

Psikozu olan birçok kişi (herkes değil!) hemen sonuca atlama ve katı yargılar oluşturma eğilimindedir.

Örnek: Ahmet, oda arkadaşı Ali'yi kendisini zehirlemekte suçluyor!

Aslında olan: Yemeğin tadı o gün bir garip. Ahmet ve Ali birbirlerinden pek hoşlanmıyorlar.

Ama: Ali, Ahmet'in yemekhanede o gün hangi yemeği seçeceğini nereden bilebilir? Küçük anlaşmazlıklar ya da hoşlanmazlıklar yüzünden kim bir başkasını öldürür ki?

Bunun psikozla ne ilgisi var?

Psikozu olan birçok kişi (herkes değil!) hemen sonuca atlama ve katı yargılar oluşturma eğilimindedir.

Örnek: Ahmet, oda arkadaşı Ali'yi kendisini zehirlemekte suçluyor!

Aslında olan: Yemeğin tadı o gün bir garip. Ahmet ve Ali birbirlerinden pek hoşlanmıyorlar.

Ama: Ali, Ahmet'in yemekhanede o gün hangi yemeği seçeceğini nereden bilebilir? Küçük anlaşmazlıklar ya da hoşlanmazlıklar yüzünden kim bir başkasını öldürür ki?

Pek çok bilgi bir arada dikkate alınmalıdır. Güvendiğiniz insanlarla neler olabileceğine dair çeşitli açıklama ve fikirleri birlikte tartışın.

İlginiz için teşekkür ederiz!

Uygulayıcılar için:

Lütfen gerekli formları dağıtın ve COGITO uygulamasını tanıyın (yüklemenin ücretsiz olduğunu hatırlatın).

www.uke.de/mct_app

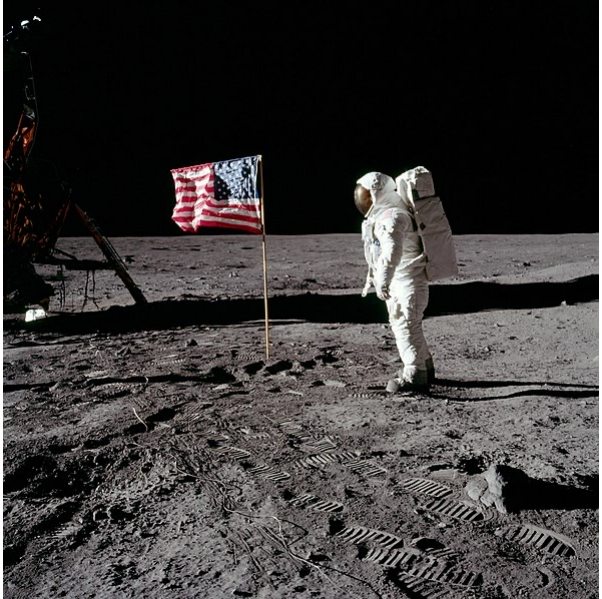
Pictures used in this module are reproduced with indirect (creative commons license) or direct permission of the artists listed below, for which we would like to express our gratitude! A full list can be obtained via www.uke.de/mct. If we have involuntarily breached copyright, please accept our apologies. In this case, we kindly ask creators for their permission to use their work under the "fair use" policy.

Die in diesem Modul verwendeten Bilder wurden mit der indirekten (creative commons Lizenz) oder direkten Zustimmung der untenstehenden Künstler reproduziert, wofür wir uns herzlich bedanken möchten! Eine vollständige Liste ist hinterlegt auf www.uke.de/mkt. Sollten wir unbeabsichtigt gegen das Urheberrecht verstoßen haben, so bitten wir dies vielmals zu entschuldigen und bitten nachträglich um die Verwendungserlaubnis.

Name Photographer/Artist Name Fotograf/Künstler	Source/ Quelle	Picture Name/ Name des Bildes	CC = used with corresponding creative commons license; PP = used with personal permission of artist CC = genutzt unter creative commons Lizenz, PP = verwendet mit persönlicher Zustimmung des Künstlers	Description/Kurzbeschreibung
Jonathan Lehrfeld	flickr	War of the Worlds	CC	Newspaper/Zeitung
Ruth Klinge	---	Dollar	Produced for the MCT/Anfertigung für das MKT; © Arbeitsgruppe Neuropsychologie	One dollar/Ein Dollar
Wallyg	flickr	NYC - Metropolitan Museum of Art - Gilbert Stuart's George Washington	CC	George Washington
Stephan Walter	Wikipedia	Adam Weishaupt	Public domain	Adam Weishaupt
dbking	flickr	National League of American Pen Women	CC	Label of a publishing company (owl)/Verlagsschild (Eule)
cobalt123	flickr	Stained Glass Panel, Eye-Catcher	CC	Stained church window/Buntes Kirchenfenster
Arbeitsgruppe Neuropsychologie	---	Black&white drawings of fragmented pictures /Schwarz-weiß Zeichnungen fragmentierter Bilder	Produced for the MCT/Anfertigung für das MKT; © Arbeitsgruppe Neuropsychologie	Various motives: raft, frog etc./Verschiedene Motive: Floß, Frosch etc.
Octavio Ocampo	rockypointcollectibles	Different pictures/Verschiedene Bilder	PP by rockypointcollectibles	---

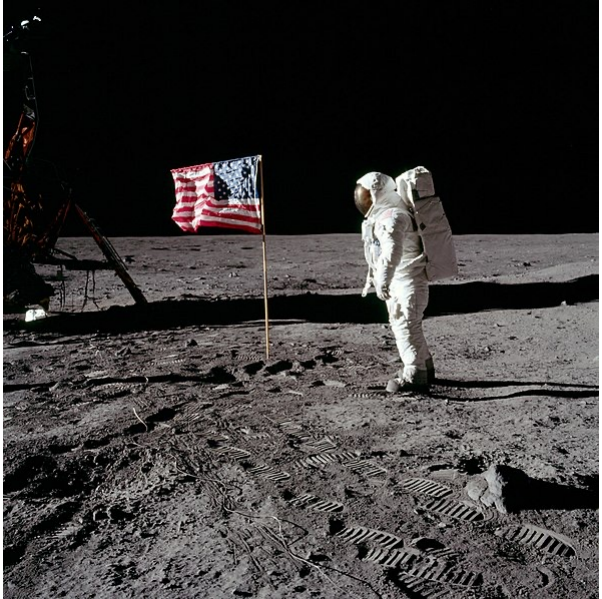

Prematüre akıl yürütme «iş başında» – Şehir efsaneleri–

Efsane	Komplo teorikleri	“Kanit”
İddiaya göre aya ilk ayak basılması gerçek değildi	Destekleyen argümanlar?	

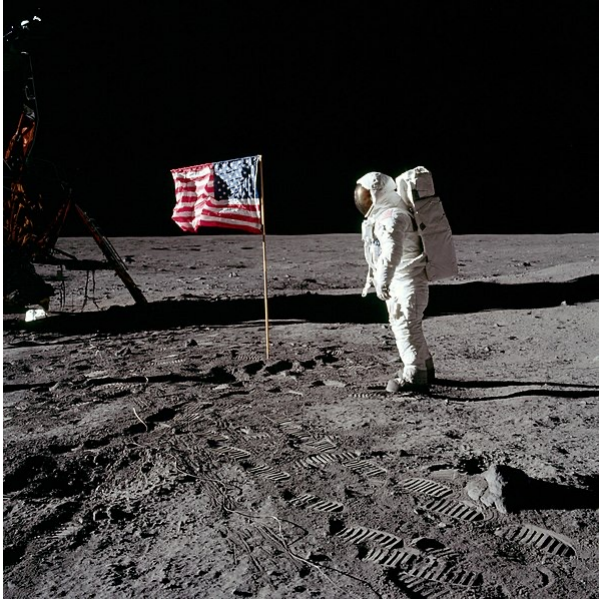

Prematüre akıl yürütme «iş başında» – Şehir efsaneleri–

Efsane	Komplo teorikileri	“Evidence”
<p>İddiaya göre aya ilk ayak basılması gerçek değildi</p>	<p>ABD'nin iddia edilen motivasyonları:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Daha önce uzaya başarılı bir şekilde uydu fırlatmış olan Sovyetler Birliği ile uzay yolculuğu rekabetinde «teknolojik zafer» 2. Vietnam Savaşı'ndan Uzaklaşma 3. NASA, hükümetin bütçe kesintisinden korktuğu için Ay'a inişi kendisi uydurdu	

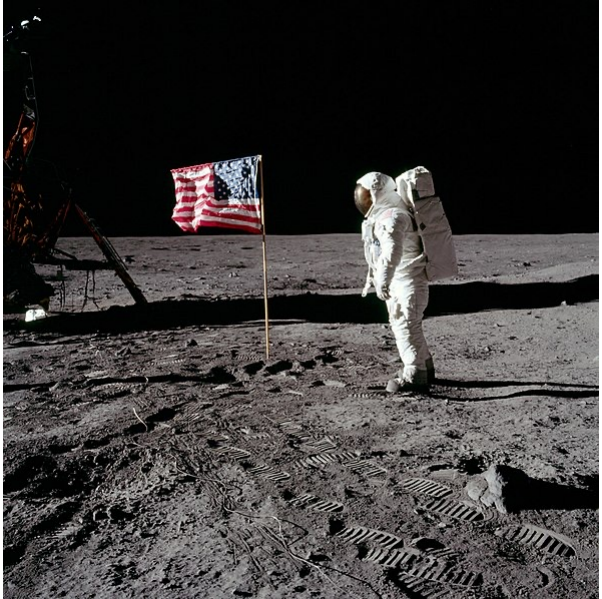

Prematüre akıl yürütme «iş başında» – Şehir efsaneleri–

Efsane	Destekleyen ve Karşıt Oluşturan	“Evidence”
<p>İddiaya göre aya ilk ayak basılması gerçek değildi</p>	<p>Efsaneyi destekleyen: ???</p>	

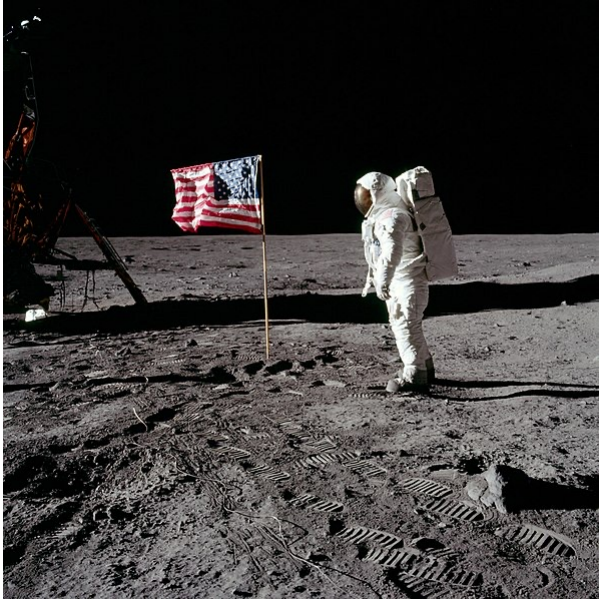

Prematüre akıl yürütme «iş başında» – Şehir efsaneleri–

Legend	Destekleyen ve Karşıt Oluşturan	“Evidence”
<p>İddiaya göre aya ilk ayak basılması gerçek değildi</p>	<p>Efsaneyi destekleyen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Dalgalandan bayrak»: İmkansız çünkü ayda atmosfer/hava yok 2. Gökte yıldız olmaması ve uzayıp kısalan gölgeler fimin stüdyo prodüksiyonu olduğunu göstermekte 3. Astronot Armstrong'un radyo mesajı: Başkan Nixon'ın son cümlesine çok hızlı cevap vermesi. Radyo sinyallerinin dünyaya iletilmesi için Armstrong'un cevap vermesinden daha fazla zaman gerekir.	

Prematüre akıl yürütme «iş başında» – Şehir efsaneleri–

Efsane	Destekleyen ve Karşıtlık Oluşturan	“Kanıt”
<p>İddiaya göre aya ilk ayak basılması gerçek değildi</p>	<p>Karşıtlık oluşturan: ???</p>	

Prematüre akıl yürütme «iş başında» – Şehir efsaneleri–

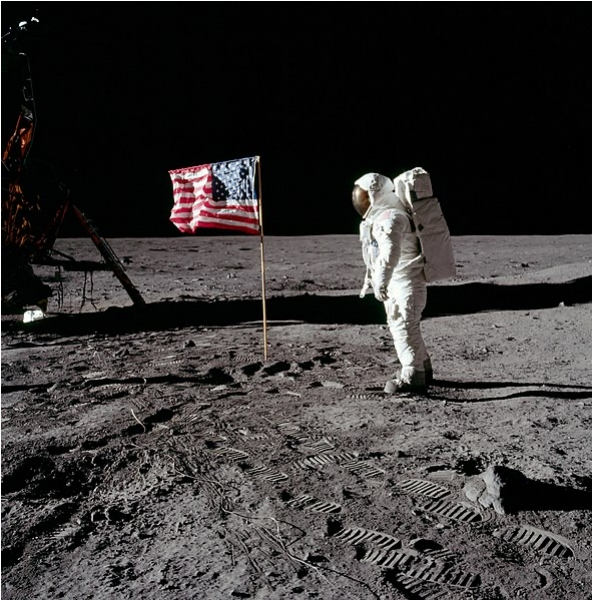
Efsane	Destekleyen ve Karşıtlık Oluşturan	“Kanıt”
İddiaya göre aya ilk ayak basılması gerçek değildi	<p>Karşıtlık oluşturan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bayrağın dalgalanması, direğin Ay'ın yüzeyine çarpması ve destekleyici bir çapraz çubuğun monte edilmesiyle gerçekleşiyordu 2. Gece fotoğrafları pozlama süreleri nedeniyle zayıf ışık kaynaklarını yakalayamaz → yıldız yok 3. Değişen gölgeler ayın düz olmayan yüzeyinden kaynaklanıyordu. 4. Röportaj, Nixon ve Armstrong'un diyalogları arasındaki orijinal zaman gecikmesini kapatmak için düzenlenmiştir	

Prematüre akıl yürütme «iş başında» – Şehir efsaneleri–

Aya ilk ayak basılması ABD hükümeti tarafından söylenen bir yalan mıydı?

Hayır!

Yönetmen Roland Emmerich (Independence Day):
"Aya iniş (...) çok iyiydi. Böyle bir şeyi 1960'larda sahnelemek
imkansızdı. Bugünün ekipmanlarıyla bile bu sorun yaratırdı."

Kaynak : Alman televizyonu ZDF: «Vorsicht Verschwörung» (Tr. Komplote teorilerine karşı dikkatli olun)

Bu şehir efsanesi ve diğer komplo teorileri nasıl ortaya çıktı?

???

Bu şehir efsanesi ve diğer komplo teorileri nasıl ortaya çıktı?

- Genellikle gerçeklerden daha heyecan vericidirler!
- Kontrol edilmesi veya kanıtlanması zor ifadelere dayanmaktadırlar (örn. Dalgalanan bayraklar fotoğrafların dünyadan çekildiğini gösterir).
- Alternatif açıklamaları gizlerler (örn. Yıldızsoz gök gece fotoğraf çekmenin teknik limitasyonlarıyla açıklanabilir).
- Şehir efsaneleri gerçekleri bağlamından koparır ve sınırlarını zorlar.